

Datum: 31 maart 2021
Aan: Directeuren LEV-WN
Van: Directeur-bestuurder LEV-WN en Directeur LEV-WN Academie en Projecten
Onderwerp: Protocol time-out, schorsing, verwijdering, ongeoorloofde afwezigheid
Status: Informerend en 27 mei 2021 voor akkoord

PROTOCOL:

TIME-OUT, SCHORSING, VERWIJDERING, ONGEOORLOOFDE AFWEZIGHEID

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van het nemen van de volgende drie vormen van maatregelen.

Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- Time-out
- Schorsing
- Verwijdering

TIME-OUT LEERLING

De time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school.

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de groep/school ontzegd. De time-out is geen officieel instrument, maar kan bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school. Het is een ordemaatregel in het belang van de groep/school.
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school. Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouder(s)/verzorger(s) onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht. Het besluit tot het ontzeggen van de toegang, wordt de ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk meegedeeld. (Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouder(s)/verzorger(s)).
- Van het incident en de time-out wordt verslag gedaan in het dossier van de leerling.
- De time-out maatregel wordt na toepassing (schriftelijk) gemeld aan het bevoegd gezag.
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Bij verlenging van de time-out spreken we over schorsing en wordt de inspectie vanaf de 2de dag geïnformeerd.
- De ouder(s)/verzorger(s) worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouder(s)/verzorger(s) voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Daarna kan de leerling zo nodig langer worden geschorst. Deze schorsing, inclusief de time-out, bedraagt maximaal 1 week.
- Ook in voornoemd geval wordt van het incident en het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouder(s)/verzorger(s) voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.

SCHORSING LEERLING

In geval het voorgevallen incident zeer ernstig is of bij een volgend ernstig incident op een Time-out, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. Artikel 40c van de wet op het Primair Onderwijs (WPO) is hierbij van toepassing.

Een **schorsing kan dienen als ordemaatregel**, om de rust richting leerling en omgeving te herstellen. De schorsing ook kan dienen als **pedagogische (corrigerende) maatregel**.

(de leerling moet afhankelijk van leeftijd, begrijpen dat hij iets deed dat niet 'door de beugel kan.' Deze corrigerende maatregel komt in het PO niet vaak voor, hooguit in de bovenbouw).

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden. (Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen, denk aan cito-entree of eindtoetsen, wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets (in een aparte ruimte). Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren).
- De schorsing bedraagt maximaal één week. Ouder(s)/verzorger(s) worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit tot schorsing. Ook hier geldt dat vanaf dag 2 de inspectie zal worden geïnformeerd. (Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele beslissing tot verwijdering op zorgvuldige wijze voor te bereiden).
- De betrokken ouder(s)/verzorger(s) worden door de directie schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouder(s)/verzorger(s) voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
  - Het bevoegd gezag
  - De inspectie onderwijs

VERWIJDERING LEERLING

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling voor handelingsverlegenheid maar ook bij ernstige misdraging(en) van leerlingen, maar ook van ouder(s)/verzorger(s) is artikel 40, lid 11 van de WPO hierbij van toepassing.

Het is mogelijk dat er sprake is van een verwijdering, omdat de school handelingsverlegen is geworden op didactische gronden (het Onderwijs past niet bij de leerling of is te moeilijk) of op pedagogische gronden (het gedrag van de leerling veroorzaakt problemen en/of brengt de veiligheid van medeleerlingen of de leerkracht(en) in gevaar). Alvorens in dit geval tot een verwijdering kan worden overgegaan dienen eerst alle interne middelen te worden ingezet. Daarnaast moet ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband worden ingezet. Belangrijk is ook dat een ontwikkelingsperspectiefplan is opgesteld.

Niet alleen een ernstige misdraging/ernstige misdragingen van leerlingen, maar ook een ernstige misdraging/ernstige misdragingen van ouders kan/kunnen een reden zijn om een leerling te verwijderen. Daarbij dienen wel eerst minder verstrekkende maatregelen, zoals een toegangsverbod (school en/of pleinverbod) aan de ouders te worden opgelegd.

Verwijderingsgrond 1

- Wanneer er sprake is van **herhaalde misdragingen**

- worden eerst andere minder zware maatregelen ingezet, zoals een waarschuwing en schorsing (proportionaliteit)

Verwijderingsgrond 2

- Wanneer er sprake is van **handelingsverlegenheid** van de school om passende onderwijsplek te kunnen bieden:
  - moet voldoende dossiervorming zijn over de leerproblemen en wat er is gedaan om passend onderwijs te bieden;
  - moet een (OPP) zijn opgesteld.
  - **let op: de school voert met ouders op overeenstemming gericht overleg over handelingsdeel, instemming voor uitvoering vereist!** (Dit dient vooraf kenbaar gemaakt te worden aan ouders)
  - Het samenwerkingsverband is betrokken bij de invulling van de ondersteuning.
  - Er dient een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) te zijn afgegeven of er dient advies gevraagd te zijn aan het SWV met betrekking tot een passende plek voor leerling.

Verwijderingsgrond 3

- Er is sprake van een verwijdering van de leerling vanwege het gedrag van een (de) ouder(s) (bijv. door agressie).
  - Het moet daarbij om zeer ernstige feiten gaan. De verwijdering is het uiterste middel (ultimum remedium).
  - Eerst dient geprobeerd te worden het gedrag te corrigeren via waarschuwing, en toegangsverbod van school of schoolplein.
  - Bij continu agerende ouders kan er sprake zijn van een vertrouwenscrisis.
  - De mogelijkheid van het toepassen van Mediation kan onderzocht worden.
  - Het gedrag van ouders kan ook meewegen bij verwijdering van leerling wegens wangedrag.

Voorwaarden voor verwijdering:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht, de directie en de ouder(s)/Verzorger(s) te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouder(s)/verzorger(s) ter kennis worden gesteld en door de ouder(s)/verzorger(s) voor gezien wordt getekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie onderwijs
- Het bevoegd gezag informeert de ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk en met redenen (inclusief de belangenafweging die heeft plaats gevonden) over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouder(s)/verzorger(s) gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift. Zie bijlage 3 en 4.
- De ouder(s)/verzorger(s) krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift bij het bevoegd gezag in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouder(s)/verzorger(s) te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten (zorgplicht van de school). (Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs).

ONGEORLOOFDE AFWEZIGHEID LEERLING

- Ongeoorloofde afwezigheid van 16 uren lestijd (klokuren) in een periode van 4 aaneengesloten lesweken moet gemeld worden via het [digitale verzuimloket van DUO](#), al dan niet door middel van een machinekoppeling met het softwarepakket van de school. Vakanties tellen niet mee als lesweek.

- De school meldt de ongeoorloofde afwezigheid onverwijld (binnen 5 werkdagen) na het overschrijden van de grens van 16 uur.
- Na het overschrijden van de 16 uur begint een nieuwe periode van 4 weken. Na de eerste 16 uur ongeoorloofde afwezigheid dient een vervolgmelding gedaan te worden zodra er binnen een periode van vier weken wederom 16 uur ongeoorloofd verzuim is opgebouwd. De school dient dit te melden, ongeacht of er een actie vanuit school of leerplichtambtenaar loopt.
- Als een leerling na de eerste melding helemaal niet meer op school verschijnt, en als gevolg daarvan meerdere keren per week de 16 uur overschrijdt waardoor melding aan de orde zou zijn, kan worden volstaan met een wekelijkse vervolgmelding in plaats van na iedere 16 uur afwezigheid opnieuw te melden.
- Als de leerling na 4 weken afwezigheid nog steeds continu afwezig blijft, kan er via DUO een melding van langdurig relatief verzuim worden gedaan. Er hoeft dan niet meer wekelijks worden gemeld. Zodra de leerling weer aanwezig is, sluit de school deze langdurig relatief verzuim melding af.

ALGEMENE INFORMATIE EN BIJLAGEN

TOEZICHT OP DE LEERPLICHT

Scholen, gemeenten en de Rijksoverheid werken samen om te zorgen dat de leerplicht wordt nageleefd. De leerplichtambtenaar en Inspectie van het Onderwijs houden toezicht.

Toeziht door leerplichtambtenaar

De leerplichtambtenaar controleert of ouder(s)/verzorger(s) en jongeren zich houden aan de leerplicht. Als er problemen zijn met het schoolbezoek, zoekt hij samen met de school en ouder(s)/verzorger(s) naar een oplossing. Bij het zoeken naar een oplossing kan de leerplichtambtenaar jongeren voorlichten waarom het belangrijk is om naar school te gaan.

Ook kan de leerplichtambtenaar:

- jongeren en ouder(s)/verzorger(s) voorlichten over de gevolgen van ongeoorloofd schoolverzuim of spijbelen;
- een proces-verbaal opleggen als een leerling spijbelt of niet ingeschreven staat op een school.

Toeziht door scholen: schoolverzuim melden

Scholen moeten verplicht ongeoorloofd schoolverzuim melden.

Toeziht door Inspectie van het Onderwijs

De Onderwijsinspectie controleert of scholen zich houden aan de [Leerplichtwet 1969](#). Het is belangrijk dat scholen ongeoorloofd verzuim goed administreren. Dit helpt om een beeld te krijgen hoeveel kinderen verzuimen. Daarom moet elke school een goed registratiesysteem hebben. Ook moeten scholen zorgvuldig omgaan met regels rondom het verlenen van verlof, schorsingen en verwijdering. De inspectie ziet hier op toe.

PROTOCOL ALGEMEEN

Elke school neemt in zijn schoolgids een tekst op i.v.m. de time-out, het schorsen, verwijderen en ongeoorloofde afwezigheid van een leerling. In die tekst wordt verwezen naar het protocol op de website van (naam school). *Bijlage 2 bevat een voorbeeld tekst voor de schoolgids.*

SCHORSING LEERLING

Een leerling mag voor maximaal één week worden geschorst, ook als u voornemens bent de leerling van school te verwijderen of als u een oplossing zoekt binnen de school. Dat gebeurt altijd door het bevoegd gezag, net als bij verwijderingen.

Het bestuur moet aangeven wat de reden is voor de schorsing. Dat moet schriftelijk aan ouder(s)/verzorger(s) bekend gemaakt worden.

Een **schorsing kan dienen als ordemaatregel**, om de rust richting leerling en omgeving te herstellen. De schorsing ook kan dienen als **pedagogische (corrigerende) maatregel**.

(de leerling moet afhankelijk van leeftijd, begrijpen dat hij iets deed dat niet 'door de beugel kan.' Deze corrigerende maatregel komt in het PO niet vaak voor, hooguit in de bovenbouw).

Soms is er sprake van gedragsproblematiek waardoor andere leerlingen niet optimaal kunnen leren of hun veiligheid zelfs in het geding is. In andere situaties weet de school niet direct een passende oplossing of is deze niet meteen voor handen. Ook in deze situaties heeft een leerling recht op onderwijs en mag hij niet langer dan een week worden geschorst. De oplossing voor het onderwijs aan deze leerling ligt veelal in het overleg met het samenwerkingsverband, de leerplichtambtenaar en natuurlijk de ouder(s)/verzorger(s) en het kind.

Als een school een leerling langer dan 1 dag schorst, dan moet een school dat met reden melden bij de inspectie. Het [Internet Schooldossier](#) bevat hiervoor een speciale mogelijkheid.

Toetsen dienen wel gedaan te worden door de leerling ongeacht de schorsing. De leerling kan dan wel tot de school worden toegelaten voor het doen van een toets (in een aparte ruimte).

VERWIJDERING LEERLING

Ook in geval van verwijdering is het bestuur de partij die dit formeel besluit. Als het bestuur een leerling wil verwijderen, dient het eerst de betrokken groepsleraar te horen, de ouder(s)/verzorger(s) en de leerling, daarnaast is er de zorgplicht/verplichting een andere school te zoeken.

Het bestuur moet altijd aangeven wat de reden is van verwijdering.

Met de invoering van passend onderwijs mag de leerling niet van school verwijderd worden voordat het bestuur een andere school bereid heeft gevonden om de leerling toe te laten en hierover constructief overleg heeft gevoerd met de betrokken ouder(s)/verzorger(s). Mochten de ouder(s)/verzorger(s) het niet eens zijn met plaatsing op deze school, dan verwachten wij dat de school met de ouder(s)/verzorger(s) (en andere partners) het overleg voortzet om zo alsnog tot overeenstemming te komen. Lukt dit niet binnen afzienbare tijd, dan kan contact met het samenwerkingsverband, de leerplichtambtenaar en zo nodig, een onderwijsconsulent, de oplossing bieden.

Bij verwijdering van een leerling dient de leerling de school te blijven bezoeken totdat de leerling terecht kan op een nieuwe school. Leerlingen mogen dus niet geschorst worden in afwachting van verwijdering.

Het bestuur moet de ouder(s)/verzorger(s) wijzen op de mogelijkheid om [bezwaar te maken tegen verwijdering](#). Er zijn regels rond het indienen van bezwaar.

Wanneer het bevoegd gezag een besluit heeft genomen op het bezwaar, wordt hierin de clausule opgenomen dat de ouders/verzorgers zich kunnen wenden tot de geschillencommissie passend onderwijs (GPO). (zie www.onderwijsgeschillen.nl en informatie voor bestuurders.)

In grote lijnen zijn er vier gronden voor verwijdering van een leerling:

1. De school kan niet (langer) voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling. De verwijdering is dan vooral onderwijskundig en/of organisatorisch ingegeven. In dit geval is het van belang vast te stellen of de leerling formeel thuishoort in of toelaatbaar is tot het speciaal (basis) onderwijs of dat de leerling thuishoort in het regulier basisonderwijs. Een leerling is toelaatbaar tot het speciaal (basis)onderwijs als het samenwerkingsverband waartoe de school behoort de leerling toelaatbaar heeft verklaard of als het door een instelling van cluster 1 of 2 een toekenning heeft gekregen voor een intensief arrangement. Als die toelaatbaarheidsverklaring/ toekenning aanwezig is, maar de ouder(s)/verzorger(s) of de speciale basisschool weigeren met de plaatsing in te stemmen, dan kan de basisschool alsnog tot verwijdering overgaan.
2. Verwijdering op basis van ernstig wangedrag van de leerling. Enkele voorbeelden van wangedrag zijn: overtreding van de schoolregels, grensoverschrijdend seksueel gedrag, discriminerend gedrag, agressief gedrag, geweld en pesten, *zie ook de beschrijving hieronder*. Verder moeten lichtere maatregelen hebben gefaald en moet de leerling en/of zijn ouder(s)/verzorger(s) zijn gewaarschuwd dat bij de eerstvolgende keer van wangedrag tot verwijdering wordt overgegaan. Overigens is in de praktijk gebleken dat verwijdering (formele maatregel) gebaseerd moet zijn op een schoolreglement dat duidelijke grenzen stelt aan het gedrag van de leerlingen (informele maatregelen).

(MACHTS)MISBRUIK, WANGEDRAG

Hieronder wordt verstaan alle vormen van grensoverschrijdend seksueel gedrag, discriminatie, agressie/geweld/(cyber)pesten, racisme en ongepaste communicatie vanuit een machtspositie die zich voordoen binnen of in samenhang met de onderwijssituatie.

Grensoverschrijdend seksueel gedrag

Wij kiezen voor het gebruik van de term 'grensoverschrijdend seksueel gedrag' met de volgende werkdefinitie 'Ongewenste seksueel getinte aandacht binnen of in samenhang met de onderwijssituatie, die tot uiting komt in verbaal, fysiek of non-verbaal gedrag. Dit gedrag wordt door degene die het ondergaat ervaren als ongewenst en/of onplezierig. Seksueel intimiderend gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn'.

Discriminerend gedrag

Onder discriminatie wordt verstaan het anders behandelen van mensen of groepen op basis van uiteenlopende kenmerken zoals afkomst, ras, geboorteland, geloof, politieke of religieuze overtuiging, sociale gewoonten, sekse, seksuele geaardheid, taal, handicap, leeftijd, enz. Discriminatie staat het grondbeginsel dat zegt dat alle mensen gelijkwaardig zijn, in de weg. Discriminatie kan zowel bedoeld als onbedoeld zijn.

Agressie/geweld/pesten

Elk gedrag, elke houding, elke uiting, elke beslissing dan wel het nalaten van gedragingen/uitingen en het niet nemen van beslissingen, binnen of in samenhang met de onderwijssituatie, waarin één of meerdere personen

psychisch en/of fysiek worden lastiggevallen, bedreigd of aangevallen en waarbij de veiligheid van deze persoon in het geding is..

3. Ook het gedrag van ouder(s)/verzorger(s) of de relatie tussen de school en ouder(s)/verzorger(s) kan reden zijn om tot verwijdering over te gaan. In dit geval is het van groot belang dat er gedragsregels zijn hoe de school met wangedrag omgaat en wanneer de grens van verwijdering is bereikt. Dit kan worden gepubliceerd in de schoolgids. Belangrijk is echter dat de voorzieningenrechter niet alleen verlangt dat het om een ernstig verstoorde relatie gaat, waarvan het niet aannemelijk is dat herstel te verwachten is, maar ook dat de verstandhouding een negatieve invloed moet hebben op 'het ordelijk functioneren van de school'. Het onderwijsproces zelf zal er dus onder te lijden moeten hebben en niet alleen voor de leerling zelf, maar ook breder.
4. Verwijdering vanwege gedrag dat in strijd is met de grondslag van de school.

BIJLAGE 1 WETGEVING:

Wat zegt de Wet op het Primair Onderwijs Geldend van 01-07-2020 t/m heden

WPO Artikel 40 c. Schorsing van leerlingen

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.
2. De beslissing tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouder(s)/verzorger(s) bekendgemaakt.
3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

WPO Artikel 40. Verwijdering van leerlingen

- **11** Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken groepsleraar en de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

BIJLAGE 2: VOORBEELDTKST SCHOOLGIDS

Als de school vaststelt dat een leerling tijdelijk of niet langer met succes het onderwijs op onze school (zoals verwoord in het schoolplan) kan volgen (door oorzaken in of buiten de leerling gelegen) of als er sprake is van ernstige verstoringen op het gebied van veiligheid of orde kan de directeur besluiten deze leerling een time-out te geven of te schorsen dan wel van de school te verwijderen. Voorafgaande aan het traject van schorsing en of verwijdering kan er een time-out worden ingezet.

Ook het gedrag van ouder(s)/verzorger(s) of de relatie tussen de school en ouder(s)/verzorger(s) kan reden zijn om tot verwijdering over te gaan. Bij bedreiging, belediging, schelden/schreeuwen (wanneer dit een bedreiging of belediging betreft) kan er tevens aangifte gedaan worden bij de politie.

De beslissing tot verwijdering wordt, nadat de groepsleerkracht (eventueel een ander personeelslid) en de ouder(s)/verzorger(s) over het voornemen tot verwijdering zijn gehoord, schriftelijk en met redenen omkleed door de directeur medegedeeld. Daarbij is het voor betrokken ouder(s)/verzorger(s) mogelijk om, binnen 6 weken na dagtekening, schriftelijk bij het bevoegd gezag een verzoek om herziening van dit besluit te vragen. Vervolgens beslist het bevoegd gezag binnen 4 weken, maar zal wel de ouder(s)/verzorger(s) eerst horen.

Het volledige protocol Time-out, Schorsen, Verwijderen en Ongeoorloofde Afwezigheid van leerlingen is te vinden op (...vermelding website).

VOORBEELDBRIEVEN

Voorbeeldbrief 1: Time-Out

Let op: in verband met een mogelijk (juridisch) vervoltraject concept-brief altijd vooraf voorleggen aan de daartoe bevoegde persoon.

<<Op briefpapier van de school>>

Aangetekend met bericht van ontvangst en per gewone post verzenden

Aan de ouders/verzorgers van .....

Geachte ouders/verzorgers,

In vervolg op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op .....<datum> en na overleg met de groepsleerkracht.....<naam leerkracht> delen wij u hierbij mede dat met betrekking tot uw zoon/ dochter.....<naam leerling> op .....<dag en datum> besloten is tot de maatregel time-out. Gedurende deze time-out ontzeggen wij..... <naam leerling> de toegang tot de school. De reden(en) van deze time-out is/ zijn:

De genomen maatregelen met het oog op de time-out zijn: (denk aan het meegeven huiswerkopdrachten etc.).

Hoogachtend,
namens het bestuur LEV-WN

.....
<naam> directeur school

In afschrift aan het bestuur

Voorbeeldbrief 2: Schorsing

Let op: in verband met een mogelijk (juridisch) vervoltraject concept-brief altijd vooraf voorleggen aan de daartoe bevoegde functionaris.

<<Op briefpapier van de school>>

Aangetekend met bericht van ontvangst en per gewone post verzenden

Aan de ouders/verzorgers van .....
Onderwerp: schorsing <naam leerling>

Geachte ouders/verzorgers van .....,

In vervolg op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op ... <datum> en na overleg met de groepsleerkracht.....<naam leerkracht> delen wij u hierbij mede dat uw zoon/ dochter.....<naam leerling> voor ** dagen (met ingang van .....<datum> tot uiterlijk.....<datum>) op grond van artikel 40c van de Wet op het primair onderwijs/Wet op de Expertisecentra is geschorst.

Gedurende deze schorsing ontzeggen wij.....<naam leerling> de toegang tot de school. De redenen die hieraan ten grondslag liggen zijn:

1. reden schorsing
2. voorgeschiedenis
3. reeds genomen stappen

In voornoemd gesprek zijn de oplossingen bekeken om mogelijke verwijdering in de toekomst te voorkomen.

De genomen maatregelen met het oog op de schorsing zijn: (denk hierbij aan het meegeven van huiswerkopdrachten, enz.)

Hoogachtend
bestuur

In cc ter kennisgeving:

- Het bevoegd gezag
- Inspectie van het onderwijs (wanneer de schorsing langer is dan een dag)

Voorbeeldbrief 3: Voornemen tot verwijderen

Let op: in verband met een mogelijk (juridisch) vervolgtraject concept-brief altijd vooraf voorleggen aan de daartoe bevoegde functionaris

<<Op briefpapier van het bevoegd gezag>>

Aangetekend met bericht van ontvangst en per gewone post verzenden

Aan de ouders/verzorgers van .....

Onderwerp: voornemen tot verwijdering <naam leerling>

Geachte ouders/verzorgers,

In vervolg op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op .....(datum/tijd) en na overleg met de groepsleerkracht .....<naam leerkracht> delen wij u hierbij mede dat wij voornemens zijn uw zoon/dochter...<naam leerling> met ingang van .....<datum op grond van artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs/Wet op de Expertisecentra te verwijderen van school.

De redenen die hieraan ten grondslag liggen zijn:

1. reden verwijdering
  - a. de school kan niet langer voldoen aan de zorgbehoefte van de leerling
  - b. er is sprake van ernstig wangedrag van de leerling of de ouders
  - c. er is sprake van gedrag dat in strijd is met de grondslag van de school
2. voorgeschiedenis
3. reeds genomen stappen (o.a. horen van de leerkracht)

In dat overleg zal wat betreft de school worden ingegaan op de volgende onderwerpen

- De aanleiding voor deze maatregel
- De overweging van de school (de redenen)
- Uw opvatting over de zaak
- De procedure en de vervolgspraken

Bij dit gesprek is/zijn eveneens aanwezig <naam/namen>.

Hoogachtend

Naam.....directeur school en naam..... Directeur-bestuurder

In afschrift aan schooldirectie

Voorbeeldbrief 4: Verwijderen

Let op: in verband met een mogelijk (juridisch) vervolgtraject concept-brief altijd vooraf voorleggen aan de daartoe bevoegde functionaris

<<Op briefpapier van het bevoegd gezag >>

Aan de ouders/verzorgers van .....
Onderwerp: verwijdering <naam leerling>

Geachte heer/mevrouw.....

In vervolg op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op ..... <datum> en na overleg met de groepsleerkracht .....<datum> en onze brief d.d. ....<datum brief voornemen tot verwijdering> delen wij u hierbij mede dat uw zoon/dochter met ingang van op grond van artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs/ Wet op de Expertisecentra definitief zal worden verwijderd van school. We hebben in dat overleg onze argumenten uitgewisseld. Door de school zijn de volgende overwegingen aangedragen: (zie redenen in brief voornemen tot verwijderen)

Bij **onhandelbaar gedrag** of ernstige misdragingen is het van belang dat bij herhaalde misdragingen eerst andere minder zware maatregelen zijn ingezet, zoals een waarschuwing en schorsing (proportionaliteit) en dit in het besluit tot verwijdering te melden. (Een verwijdering is een uiterste middel: ultimum remedium).

Bij **handelingsverlegenheid** van de school om passende onderwijsplek te kunnen bieden is het van belang dat er sprake is van voldoende dossiervorming zijn over de leerproblemen en wat er is gedaan om passend onderwijs te bieden. Er dient een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. (De school dient hierover met ouders op overeenstemming gericht overleg te voeren. Voor het handelingsdeel is instemming voor uitvoering vereist. (Dit dient vooraf kenbaar gemaakt te zijn aan ouders.) Daarnaast dient het samenwerkingsverband betrokken te zijn bij de invulling van de ondersteuning en is er een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) of er is om advies bij het samenwerkingsverband gevraagd m.b.t. passende plek voor leerling. Belangrijk is om als de TLV is afgegeven de ouders uit te nodigen voor een gesprek over alternatieve scholen.

Bij **verwijdering kind vanwege het gedrag ouder(s)/verzorger(s)** (door agressie), dient het om zeer ernstige feiten gaan. (verwijdering is het uiterste middel (ultimum remedium). Eerst dient geprobeerd te worden het gedrag te corrigeren via waarschuwing, en een toegangsverbod van school of schoolplein. Bij een continu agerende ouders kan er sprake zijn van een vertrouwenscrisis. Het is van belang om na te gaan of mediation kan worden toegepast.

Door u is het volgende aangegeven: (argumenten ouders)

De school plaatst daar het volgende tegenover:
(motivering school = zorgvuldige afweging van alle belangen)

Op basis van de weging van de argumenten blijven wij bij ons standpunt (naam leerling) te verwijderen van (naam school).

De reden(-en) die ten grondslag liggen aan deze definitieve verwijdering zijn:.....

Wij nemen hierbij nog de volgende maatregelen: <denk aan het meegeven huiswerkopdrachten etc.>.

Wij hebben inmiddels school XXX bereid gevonden uw kind toe te laten (zie bijlage 1 brief van de desbetreffende school).

de toegang tot de school ontzeggen m.i.v. datum

het onderwijsaanbod in de tijd die nodig is om een andere school te vinden de verwachte verwijderingsdatum
(kan pas wanneer er een school gevonden is)

Tegen dit besluit kunt u op grond van artikel 63 lid 3 van de Wet op het Primair onderwijs/ artikel 61 lid 3 van de Wet op de Expertisecentra binnen zes weken na ontvangst van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. U kunt dit bezwaar richten aan: (naam en adres en contactpersoon bij het Bestuur)

Voordat het bestuur een besluit neemt aangaande uw bezwaar zult u worden gehoord. Het bestuur neemt vervolgens binnen 4 weken na ontvangst van uw bezwaarschrift een beslissing op uw bezwaarschrift. Mocht u in bezwaar willen gaan, dan dient het bezwaar het volgende te bevatten: omschrijving van het besluit, gronden van het bezwaar en het bezwaarschrift dient te zijn voorzien van uw naam, adresgegevens en handtekening. Tegen dit besluit kunt u ook bezwaar maken bij de geschillencommissie passend onderwijs (GPO) (zie www.onderwijsgeschillen.nl en informatie voor bestuurders <https://onderwijsgeschillen.nl/sites/default/files/passend%20onderwijs/Informatiefolder%20GPO%20scholen.pdf>)

Hoogachtend,
namens het bestuur,
...<naam> directeur school en <naam> Directeur-bestuurder
.....

In afschrift aan:

- schooldirectie
- Leerplichtambtenaar
- Onderwijsinspectie